

## Profesorul Dumitru Berciu la 80 ani

CONSTANTIN PREDĂ

Personalitate de seamă a arheologiei românești, profesorul Dumitru Berciu, directorul Institutului de Tracologie, a implinit, la 27 ianuarie 1987, venerabila vîrstă de opt decenii. Format la școala valorilor istorico-arheologice românești din a doua parte a deceniului al treilea al secolului nostru, în frunte cu N. Iorga și I. Andrieșescu, cu studii de perfecționare postuniversitare la Viena, prof. D. Berciu se numără printre cei mai valoroși și prodigioși arheologi din România. Timp de cinci decenii și jumătate s-a dedicat cu pasiune și cu întreaga sa putere de muncă cercetării arheologice și istoriei vechi a României. Opera sa vastă și variată, constind în numeroase monografii, sinteze și studii, se înscrie ca una din cele mai valoroase contribuții istorico-arheologice din ultima jumătate de secol.

În prima parte a activității sale, D. Berciu s-a orientat cu precădere spre cercetarea epocii neolitice și într-o măsură mai redusă și a epocii primelor metale. De numele său se leagă descoperirea și definirea culturii neolitice Hamangia, cu celebra statueta a „Ginditorului”, contribuții remarcabile la cunoașterea cronologiei și conținutului diferitelor culturi neolitice de la sud de Carpați, cultura Verbicioara, aparținind epocii bronzului, ca și o serie de descoperiri din prima vîrstă a fierului, un loc de seamă ocupindu-l necropolele de la Balta Verde și Gogoșu (jud. Mehedinți).

În ultimul sfert de veac, preocupările sale au vizat aproape exclusiv istoria și civilizația geto-dacilor, precum și unele aspecte ale etnogenezei românilor. În această direcție se remarcă importanțele sale contribuții referitoare la originea și începuturile civilizației geto-dacilor, caracterul local getic al bogatelor inventare și tezaure princiare de la Agighiol, Poiana Coțofenești, Craiova etc., și la probleme legate de continuitatea și romanizarea geto-dacilor, laturi esențiale ale etnogenezei românilor.

Pînă la împlinirea vîrstei de 70 ani<sup>1</sup>, D. Berciu a desfășurat, timp de peste patru decenii, și o remarcabilă activitate didactică, mai întîi ca dascăl de liceu (1930—1945), apoi ca profesor la Facultatea de istorie din București, unde va deține mult timp funcția de șef de catedră și pe aceea de decan al aceleiași facultăți. Prin impletirea muncii științifice cu cea didactică, prin pasiunea pe care a pus-o în transmiterea cunoștințelor sale discipolilor săi, D. Berciu a reușit să contribuie la formarea unor întregi generații de dascăli și specialiști în domeniul istoriei și arheologiei, imprimîndu-le pasiune și dragoste de muncă, profesie și de țară. Mulți din elevii de altă dată, la calificarea cărora a contribuit în calitate de conducător de doctorate, fac parte în prezent din noua generație de arheologi, unii dintre aceștia numărîndu-se printre colaboratorii săi apropiați și printre specialiștii de seamă ai arheologiei românești actuale. Privindu-și elevii în această postură și urmărindu-le realizările, profesorul poate să aibă satisfacția datoriei împlinite și a culegerii roadelor dorite, de pe urma unei munci dusă fără preget și cu abnegație.

Ultimii zece ani, care au coincis cu prima decadă de cînd profesorul D. Berciu a rămas la catedra universitară ca profesor consultant și conducător de doctorate, au însemnat tot ani de muncă neîncetată și de noi împliniri pe linie științifică. Importantul centru arheologic geto-dacic de la Ocnîța, jud.

<sup>1</sup> O prezentare completă a personalității și activității profesorului Dumitru Berciu a fost făcută de noi cu prilejul

împlinirii vîrstei de 70 ani, în revista *Dacia*, N.S., 22, 1978, p. 343—347.

Vilcea, identificat cu Buridava de altădată a continuat să fie investigat, campanie de campanie, de D. Berciu. Rezultatele cu totul deosebite obținute au fost pe măsura eforturilor depuse. Acestea au constituit subiectul multor studii și al unei remarcabile monografii, „Buridava dacică”, apărută în 1981, toate la un loc însemnând o contribuție de mare valoare la întregirea cunoștințelor noastre privind istoria și civilizația geto-dacilor din ultimele două veacuri dinainte de cucerirea romană. Aici va descoperi D. Berciu inscripția cu Thiamarcos, numele unui nou rege geto-dac, și tot aici va descoperi și o serie de fragmente ceramice cu litere latine, dovezi ale puternicei influențe romane. Buridava și regele Thiamarcos, alături de Hamangia, Verbicioara, arta traco-getică etc. nu se vor mai putea desprinde vreodată de numele lui D. Berciu.

În aceeași perioadă de timp, a condus, în calitate de director, Institutul de Tracologie nou înființat. În această calitate a reușit să învieze și să coordoneze cercetările din domeniul tracologiei în România și să organizeze anual simpozioane naționale de profil. În cadrul aceleiași activități valoroase se înscrie și munca sa de redactor responsabil al revistei *Thraco-Dacica*. Sub conducerea sa noua publicație, întotdeauna cu un conținut bogat și variat, de un real interes științific, se bucură de aprecieri unanime, numărându-se în prezent printre cele mai prestigioase reviste românești de arheologie. D. Berciu a fost prezent cu rapoarte la congresele internaționale de tracologie de la București (1976) și Viena (1980), fiind ales membru al Comitetului internațional al acestei discipline.

Profesorul D. Berciu nu s-a desprins, în aceeași perioadă de timp, nici o clipă de la masa sa de lucru. Din pana sa de om de știință, pe care a minuit-o și acum cu aceeași consecvență și eficiență, au izvorât noi și deosebit de importante contribuții. În cele cca 50 de lucrări, studii și note publicate în ultimul deceniu, abordează o serie de teme din domeniul istoriei și civilizației geto-dacilor și din cel al perioadei de formare a limbii și poporului român. Celor două mari figuri ale lumii geto-dace, Burebista și Decebal, le-a consacrat lucrări speciale, care au pus în valoare nivelul înalt atins de Dacia, pe plan economic, cultural și politic, precum și rolul de mare putere pe care l-au jucat geto-dacii în această vreme în Europa de sud-est. Aniversarea celor doi mari regi geto-daci ca și a 2500 ani de la prima atestare scrisă a numelui de geți i-au oferit lui D. Berciu noi prilejuri de a fi prezent cu noi articole și studii în reviste de specialitate sau de circulație mai largă, prin care va reda imagini și momente nepieritoare din istoria celor care au reprezentat ramura de nord a marelui neam al tracilor.

Profesorul D. Berciu a fost și în această perioadă la fel de prezent și activ în activitățile cu caracter cultural-educativ. Pe această linie se înscriu numeroasele sale conferințe prezentate în diferite împrejurări și la diferite instituții din capitală și din țară. Toate acestea poartă mesajul omului de știință și al istoricului către publicul larg, doritor de informații directe și veridice legate de trecutul istoriei României.

Cei 80 ani de viață îl găesc pe prof. D. Berciu în plină activitate de creație și de teren, permanent între elevii și colaboratorii săi, permanent în mijlocul frământărilor inerente ale principalelor activități arheologice și istorice, gata în orice moment să se angajeze în muncă pentru depășirea dificultăților. Împlinirea a opt decenii de viață este un fericit prilej pentru comitetul nostru de redacție și pentru toți colaboratorii și prietenii de a-i ura prof. D. Berciu multă sănătate, viață lungă și aceeași putere și capacitate de muncă, pentru binele științei istorice și arheologice românești.

#### BIBLIOGRAFIE (1977–1987)

- *Decebal – exponent al luptei pentru libertate și independența Daciei*. În: *Din lupta poporului român pentru independență*, București, 1977, p. 31–40 (în colaborare cu Florentina Preda).
- *Unele date preliminare asupra rezultatelor cercetărilor de Ocnița, județul Vilcea*. În: *RMM, seria Muzeu*, 46, 2, 1977, p. 3–8.
- *Elemente de cultură geto-dacă din sec. I î.e.n. la Ocnița, jrd. Vilcea*. În: *RMM, seria Muzeu*, 4, 1977, p. 55–57.
- *Formarea limbii și poporului nostru. Continuitatea românească pe cuprinsul vechii Dacii*. În: *Era Socialistă*, 58, 23, 1978, p. 33–36.
- *Unele date privind necropola de la Oinac, Giurgiu*. În: *Ilfov-File de istorie*, București, 1978, p. 99–104 (în colaborare cu Bucur Mitrea).
- *Buridava – puternic centru al geto-dacilor*. În: *Drobeta*, 1978, p. 5–17.
- *Tezaure de artă traco-dacă. Semnificația lor istorică*. În: *Știință și tehnică*, 3, 1978, p. 24–28, 5 fig. color.
- *Zur Ethnogenese des rumänischen Volkes im Lichte des gegenwärtigen Historiographie*. În: *Deutschland und Rumänien im Spiegel ihrer Schulbücher*, Braunschweig, 1978, p. 35–39.

- *Regele Thimarcus și tradiția statală geto-dacică*. În: SCIVA 30, 1979, 3, p. 347—358.
- *Scriere cu litere latine și grecești descoperite la Buridava (Ocnîța, jud. Vilcea)*. În: SCIVA, 30, 1979, 4, p. 481—499.
- *Desăvârșirea procesului formării limbii și poporului român*. În: Revista UNESCO, România, nr. 3—4, 1979, p. 183 și urm.
- *Tradiție și preocupări actuale în Tracologie*. În: *2050 ani de la făurirea de către Burebista a primului stat independent și centralizat al geto-dacilor*, București, 1980, p. 21 și urm.
- *De la Burebista la Decebal* (ediția a II-a revăzută și completată), Editura Politică, București, 1980.
- *Daco-Romania*. În colecția *Archeologia Mundi*, Londra, 1978 și versiunea franceză, Geneva-Paris, 1976 și cea germană, München, 1979 și italiană, Roma, 1980.
- *Institutul de Tracologie*. În: SCIVA, 31, 1980, 1, p. 153—154.
- *Buridava dacică*, I, Editura Academiei R. S. România, București, 1981, 287 p.
- *Despre unele rezultate ale cercetărilor de la Ocnîța-Vilcea*. În: *Thraco-Dacica*, 2, 1981, p. 53 și urm.
- *O descoperire arheologică rară de la Ocnîța, jud. Vilcea*. În: SCIVA, 33, 1982, 1, p. 25—34.
- *Lo stato geto-dacico nel periodo Burebista-Decebal*. În: *Atti dei convegni Lincei*, 52, Accademia Nazionale dei Lincei, Roma, 1982, p. 23 și urm.
- *Un glaive romain (gladius) découvert dans la Buridava dace (Ocnîța), dep. de Vilcea*. În: *Thraco-Dacica*, 3, 1982, p. 147 și urm.
- *Tradiții, realizări și perspective în arheologia Olteniei*. În: *Symposia Thracologica*, I, Craiova, 1983, 1983, p. 1 și urm.
- *Despre personalitatea lui Vasile Pârvan*. În: *Carpica*, 11, 1983, p. 21—27.
- *Mormintele de înhumăție la Ocnîța-Buridava*. În: *Thraco-Dacica*, 4, 1983, p. 32—38.
- *Descoperiri și însemnări de la Buridava dacică*. I. În: *Thraco-Dacica*, 4, 1983, p. 109—113 (în colaborare)
- *Începuturile îndepărtate ale istoriei patriei*. În: *Probleme fundamentale ale istoriei României*, 1983, p. 5 și urm.
- *Fenomene de continuitate în arta traco-geto-dacă în Oltenia*. În: *Symposia Thracologica*, 2, Drobeta Turnu-Severin, 1984, p. 1 și urm.
- *Mormintele tumulare de la Verbița (jud. Dolj)*. În: *Thraco-Dacica*, 5, 1984, p. 15—21 (în colaborare cu P. Roman).
- *Descoperiri și însemnări de la Buridava dacică*. II. În: *Thraco-Dacica*, 5, 1984, p. 117—186 (în colaborare).
- *Asupra celor două opere de artă descoperite în 1981 la Ocnîța-Buridava*. În: *Thraco-Dacica*, 5, 1984, p. 84—91.
- *Descoperiri și însemnări de la Buridava dacică*, III. În: *Thraco-Dacica*, 6, 1985, p. 168—177 (în colaborare).
- *Progrese și realizări în tracologia românească*. În: *Symposia Thracologica*, 3, 1985, Constanța, p. 18—28.
- *Harta istorico-arheologică a Daciei străvechi* (color), Editura didactică și pedagogică, București, 1985.
- *Rezistența geșilor împotriva armatei persane, în anul 514 î.e.n.* În: *File din istoria militară*, 1986.
- *2800 de ani de la atestarea într-un izvor scris a geșilor în lupta împotriva armatei persane, în 514 î.e.n.* În: *Thraco-Dacica*, 7, 1986, p. 5, și urm.
- *Epopeea rezistenței geto-dacilor sub conducerea regelui erou Decebal în fața expansiunii romane și continuarea luptei pentru libertate de către dacii liberi*. În: *Viața militară*, mai 1986.
- *2500 ani de la prima atestare istorică scrisă a luptei geto-dacilor pentru libertate*. În: SCIVA, 37, 1986, 3, p. 195—197.
- *Primul stat dac centralizat și independent și dăinuirea tradiției statale pe meleagurile Daciei străvechi*. În: *Scnteia tineretului* 14 octombrie 1986.
- *2500 ani de la lupta geșilor pentru apărarea libertății și independenței*. În: *Revista de istorie*, 12, 1986.
- *Prima atestare scrisă a luptelor de apărare purtate de strămoșii poporului român. Confruntarea militară dintre geși și persi la gurile Dunării în 514 î.e.n.* În: *Lupta întregeului popor*, noiembrie, 1986.
- *Războiul dintre geși și persi în 514 î.e.n.*, Editura militară, București, 1986 (în colaborare cu Adina Berciu-Drăghicescu).
- *Descoperiri și însemnări de la Buridava dacică*, IV. În: *Thraco-Dacica*, 7, 1986, p. 140 și urm. (în colaborare).
- *1900 ani de la urcarea pe tronul Daciei a regelui erou — Decebal, o mare personalitate a poporului român și a antichității*. În: *Thraco-Dacica*, 8, 1987, p. 5 și urm.
- *Decebal — regele erou, 1900 ani de la urcarea pe tronul Daciei*. În: *Știință și tehnică*, 1, 1987.
- *Descoperiri și însemnări de la Buridava dacică*. V. În: *Thraco-Dacica*, 8, 1—2, 1987 (în colaborare).
- *Civilizația și spiritualitatea din epoca de înflorire a primului stat dac centralizat și independent*. În *Conțemporanul* 30 ianuarie 1987.